

ПРОЛОГ

Річард Джаффі збіг зі сходів будівлі суду на нью-йоркській Федерал-плаза, більше схожий на адвоката, який щойно програв справу, ніж на переможця. Поки він мчав униз кам'яними сходинками, пасма його рідкого волосся, чорного, як вороняче крило, вибивалися з зачіски й танцювали довкола його голови. Перехожі не надто звертали на нього увагу. Люди в Нью-Йорку постійно квапляться в намагання встигнути на потяг або таксі чи випередити зміну сигналу на світлофорі. Часто густо їх просто веде рушійна сила, що плине артеріями Мангеттену за велінням невидимого, проте всюдисущого гігантського серця, завдяки якому місто пульсує так, як жодне інше у світі.

Клієнт Джаффі, Роберт Фанді, тримався позаду, привертаючи до себе увагу репортерів, які скупчувалися довкола нього з бездумним завзяттям робочих бджіл. Усі вони викрикували схожі запитання. Що думає власник великої приватної фірми з Нижнього Іст-Сайду, яка обслуговує каналізацію, про своє визнання невинуватим за всіма звинуваченнями у вимаганні? Оскільки ходили чутки, ніби він балотуватиметься на голову муніципальної ради, чи не був цей процес суто політичним? Чому головний свідок обвинувачення не розповів усім того, що нібито розповів обвинуваченню?

— Пані... панове, — вимовив Фанді й витягнув із нагрудної кишені кубинську сигару. Поки він роздмухував її, репортери чекали. Він підвів погляд і всміхнувся. —

З усіма запитаннями звертайтеся до мого адвоката. За це я йому і плачу, — сказав Фанді й засміявся.

Зграйка репортерів повернула голови в бік Джаффі так, ніби їхні голови були зв'язані до купи, а Річард тієї ж миті сів на заднє сидіння лімузина фірми «Джон Мільтон і партнери». Один досить молодий і рішучий інтерв'юер помчав сходами з криком:

— Містере Джаффі! Усього секунду, будь ласка, містере Джаффі!

Коли двері лімузина зачинились, а шофер обійшов машину, щоб сісти за кермо, присутні журналісти й друзі всім маленьким натовпом засміялися. За кілька секунд машина від'їхала від бордюру.

Річард Джаффі відкинувся на спинку сидіння й подивився вперед.

— До офісу, сер? — запитав шофер.

— Ні, Хароне. Відвези мене, будь ласка, додому.

Високий єгиптянин з оливковою шкірою та мигдалеподібними очима вдивився в дзеркало заднього огляду, наче в кришталеву кулю. На його гладенькому, як масло, обличчі в кутиках очей були зморшки. Він майже непомітно кивнув, підтверджуючи те, що бачив і знав.

— Чудово, сер, — відповів Харон.

Він відкинувся назад і поїхав далі, незворушний, як помічник власника похоронного бюро за кермом катафалка.

Річард Джаффі не змінював пози, не повертався, аби роздивитися щось на вулицях. Цей тридцятирічний чоловік, здавалося, старішав з кожною хвилиною. Його обличчя зблідло, світло-блакитні очі стали тьмяно-сірими, а зморшки на лобі поглибилися. Він підніс руки до щік і легенько їх погладив, наче впевнюючись у тому, що ще не розклався.

А тоді він нарешті відкинувся назад і заплющив очі. Майже одразу уявив собі Глорію такою, якою вона була до їхнього переїзду на Мангеттен, ще під час першої їхньої зустрічі: яскравою, невинною, бадьорою, але м'якою, а ще — дуже довірливою. Її оптимізм і віра дуже освіжали та стимулювали. Вони сповнювали його активного бажання дати їй усе, важко працювати, роблячи світ таким м'яким і радісним, яким його бачила вона, захищати та плекати її, доки смерть не розлучить їх.

А менш ніж місяць тому вона таки розлучила їх у пологовій палаті Мангеттенської меморіальної лікарні попри те, що в Глорії був найкращий догляд, а її вагітність начебто була абсолютно здоровою та нормальною. Вона народила прекрасного сина з бездоганными рисами обличчя та відмінним здоров'ям, але це незбагненим чином забрало в неї життя. Лікарі не могли цього пояснити. У неї просто відмовило серце, сказали вони йому, — так, ніби її серце скривилося, зітхнуло й перестало дихати.

Але він знав, чому вона померла. Він підтвердив свої підозри і звинуватив у цьому лише себе, бо це він привіз Глорію сюди. Вона йому довіряла, а він віддав її, наче жертвоне ягня. Тепер у їхній квартирі спокійно спав, жадібно їв і нормально зростав його син, гадки не маючи про те, що вступає у світ без матері, що за його життя довелося заплатити її смертю. Річард знав: психіатри скажуть йому, що злитися на дитину природно, але психіатри нічого не знають. Просто нічого не знають.

Звісно, ненавидіти малого по-справжньому важко, а то й неможливо. У нього такий безпорадний і такий безневинний вигляд. Річард спробував умовити себе не злитися на нього, показавши собі шлях до колишнього

здорового глузду спершу за допомогою логіки, а потім — своїх спогадів про Глорію та її дивовижно завзятий підхід до життя.

Але ніщо не діяло. Він передав дитину нянці, яка мешкала у квартирі, і тепер рідко питав про малого і лише вряди-годи на нього дивився. Річард ніколи не питав, чому його син плаче, і не цікавився його здоров'ям. Він просто став працювати далі, дозволивши роботі себе поглинути, щоб не так багато думати, не пам'ятати, не страждати більшу частину часу від почуття провини.

Робота стала такою собі дамбою, що стримувала реальність його особистої трагедії. Тепер же дійсність накрила його з головою спогадом про усмішки Глорії, її поцілунки, її захват, коли вона дізналася, що вагітна. Заплющивши очі, він згадував десятки моментів, десятки образів. Неначе переглядав домашнє відео у власній вітальні.

— Ми приїхали, сер, — промовив Харон.

Приїхали? Річард розплющив очі. Харон уже відчинив двері й стояв на тротуарі. Річард міцно взявся за портфель і вийшов з лімузина. Поглянув на Харона. Шофер і так на зріст понад метр дев'яносто — на кілька канадцять сантиметрів вищий за Річарда, — а завдяки ширшим плечам і пронизливому погляду здається ще вищим, справжнім велетнем.

Річард на мить подивився на шофера й побачив у його очах знання. Чоловік мовчазний, проте засвоює все, що відбувається навколо нього, і має такий вигляд, наче прожив уже не одне століття.

Річард злегка кивнув, і Харон зачинив двері й повернувся на водійське сидіння. Річард провів поглядом лімузин, а тоді повернувся й увійшов до багатоквартирного будинку. Філіп, нью-йоркський поліціант на пенсії,

який охороняв будівлю вдень, визирнув з-за своєї газети, а тоді підскочив із табурета за столом у вестибюлі й витягнувся.

— Мої вітання, містере Джаффі. Я чув останні новини. Не сумніваюся, знову виграти справу було приємно.

Річард усміхнувся.

— Дякую, Філіпе. Усе гаразд?

— О, просто шикарно, містере Джаффі. Як і завжди, — відповів Філіп і звично додав: — На такій роботі, як моя, можна й постаріти.

— Так, — озвався Річард. — Так.

Він пішов до ліфта і з напруженням відступив від дверей, коли ті зачинилися. Заплющивши очі, він згадав, як вони з Глорією вперше під'їхали до цієї будівлі, згадав її захват, згадав, як вона задоволено пищала, коли вони оглядали квартиру.

— Що я накоїв? — пробурмотів він.

Коли двері ліфта відчинилися на його поверсі, він різко розплющив очі. Річард постояв секунду в ліфті, а тоді вийшов і попрямував до дверей своєї квартири. Щойно він увійшов, з дитячої вийшла привітатися з ним місіс Лонгчемп.

— О, містере Джаффі. — Няньці всього п'ятдесят, але вона схожа на типову бабусю: зовсім сива, дебела, з м'якими карими очима та пухким обличчям. — Вітаю. Я щойно бачила новини. Заради них перервали серіал!

— Дякую, місіс Лонгчемп.

— Ви не програли жодної справи, відколи почали працювати у фірмі містера Мільтона, так? — запитала вона.

— Так і є, місіс Лонгчемп.

— Ви, певно, дуже пишаєтеся собою.

— Так, — сказав він.

— З Бредом усе гаразд, — повідомила вона, хоча він про це їй не питав. Він кивнув. — Я саме готувалася дати йому пляшечку.

— Продовжуйте, будь ласка, — відповів Річард. Вона знову всміхнулася їй повернулася до дитячої.

Він поставив портфель, оглянув квартиру, а тоді неквапом пройшов вітальнею до патію, з якого відкривався один з найгарніших краєвидів на Гудзон. Та він не став ним милуватися. Він ішов із цілеспрямованістю людини, яка завжди точно знає, куди прямує. Став однією ногою на шезлонг, аби спокійно поставити ліву ногу на стіну, а тоді підтягнувся, узявшись за чавунні перекладини. Далі одним швидким і граційним рухом сягнув униз, наче підтягуючи когось за руку, і, пролетівши вниз головою п'ятнадцять поверхів, упав на бруківку.

Двадцятивосьмирічний Кевін Тейлор відірвався від паперів, розкладених на довгому брунатному столі перед ним, і зупинився, удаючи, ніби серйозно про щось роздумує перед перехресним допитом свідка. Ці маленькі театральні жести виходили в нього самі собою. У них поєднувалися його акторський хист і знання психології. Драматична пауза між запитаннями та погляд на документи зазвичай вибивали свідка з колії. У цьому випадку він намагався залякати директора початкової школи Філіпа Корнблю, майже лисого п'ятдесятичотирирічного чоловіка, стрункого, темноволосого та блідошкірого. Він ледве сидів на місці, зціпивши на грудях руки та перебираючи довгими пальцями.

Кевін швидко поглянув на слухачів. Тут видавався доречним старий вираз «повітря — хоч ножем ріж» — так сильно відчувалося в повітрі їхнє очікування. Здавалося, усі затамували подих. У великі вікна блайсдейльського суду пролилося сонячне світло, і в залі раптом стало світліше. Наче якийсь освітлювач посунув перемикач. Не вистачало тільки вигуку режисера: «Мотор!»

Людей у судовій залі було повно, але Кевінів погляд зупинився на поважному на вигляд красивому чоловікові позаду, який пильно дивився на нього з такою теплою і гордою усмішкою, якої Кевін очікував би від рідного батька. Щоправда, цей чоловік був замолодий як на його батька. Йому, мабуть, трохи за сорок, подумав Кевін, і він здається дуже успішним. Знаючись на багатстві та стилі, Кевін

упізнав його попелясто-сірий костюм у тонку смужку від Джорджо Армани. Він сам жадібно дивився на цей костюм, перш ніж купити той, у якому був сьогодні, — двобортний, із темно-синьої вовни. Купив він його в крамниці знижених цін удвічі дешевше, ніж коштував «Армані».

Незнайомець привітався з Кевіном легким кивком.

Тишу в судовій залі то там, то тут порушував різкий кашель. Судили Лоїс Вілсон, двадцятип'ятирічну вчительку п'ятого класу, за сексуальне насильство над дітьми в Блайсдейлі, маленькому населеному пункті в окрузі Нассо. Це було спальне передмістя; майже всі його мешканці їздили на роботу до Нью-Йорка. Блайсдейл, дуже схожий на село, був свого роду оазою з домівками заможних представників середнього класу та доглянутими територіями, чистими широкими вулицями, обсадженими червоними кленами та дубами, а також відносно тихою діловою зоною. Там не було ні великих торговельних центрів, ні зон, надто щільно забудованих магазинами, заправними станціями, ресторанами та мотелями. Вивіски там мали відповідати суворим правилам. Крикливість, яскраві кольори, дуже грубі плакати заборонялися.

Тамтешнім мешканцям подобалося відчуття перебування в коконі. Вони могли скільки завгодно їздити до Нью-Йорка та з Нью-Йорка, але поверталися до захищеного існування, наче в «Алісі у Дивокраї». На позір нічого не відбувалося. Так їм і хотілося.

А тоді Лоїс Вілсон, одну з нових учительок початкової школи, звинуватили в сексуальному насильстві над десятирічною дівчинкою. Шкільне розслідування виявило ще три подібні випадки. Особисті дані та місцеві чутки свідчили про те, що Лоїс Вілсон — справжнісінька лесбійка. Вона винаймала будинок на околицях Блайсдейла разом

із подругою, яка викладала іноземну мову в старшій школі поблизу, і жодна з них не зустрічалася з чоловіками й не мала з ними якихось стосунків.

Ніхто у фірмі «Бойл, Карлтон і Сесслер» не радів, що Кевін узявся за цю справу. Власне кажучи, він розшукав її сам, запропонувавши свої послуги Лоїс Вілсон, щойно почув про її проблему, а домовившись про роботу над справою, пригрозив піти з фірми, якщо хтось зі старших партнерів заборонить йому за неї братися. Його дедалі більше дратувала ця фірма, дратував її консервативний підхід до закону та напрямок, у якому, як він знав, піде його життя, якщо він посидить у ній ще. Це була перша в його кар'єрі драматична справа, перша справа зі змістом, перша справа, у якій він міг показати свою вправність і проникливість. Він почувався спортсменом, який нарешті опинився на важливому змаганні. Може, це й не Олімпіада, але принаймні щось більше, ніж турнір місцевої школи. Ця справа вже потрапила на шпальти центральних газет.

Окружний прокурор Мартін Бом одразу запропонував Кевінові домовленість, сподіваючись приховати цю історію від ЗМІ та уникнути розголосу. А найважливіше, підкреслив він, сподіваючись на співчуття Кевіна, — не тягти до судової зали дітей, змушуючи їх переживати цей жах ізнову. Якщо Лоїс визнає провину, їй призначать п'ять років умовно та консультації психолога. Її педагогічній кар'єрі, звісно, настане кінець.

Але Кевін порадив їй не приставати на ці умови, і вона погодилася. Тепер вона сумирно сиділа, опутивши погляд на складені на колінах руки. Кевін сказав їй, що слід видаватися не зухвалою, а травмованою страдницею. Вона раз у раз витягала носовичок і промокала собі очі.

Він навіть попросив її порепетирувати цю позу в себе у кабінеті, показавши їй, як зосереджено дивитися на свідків і з надією — на присяжних. Він записав її дії на відео й показав його, радячи, що робити з очима, як зачісуватися, як тримати плечі й рухати руками. Зараз візуальна епоха, казав він їй. Важливе все: знаки, символи, пози.

Повернувши голову, Кевін швидко позирнув на дружину Міріам, що сиділа в п'ятому ряду. Вона здавалася нервовою, напруженою, явно хвилювалася за нього. Вона, як і Сенфорд Бойл, радила йому не братися за справу, але Кевін зацікавився нею більше, ніж будь-чим іншим за свою трирічну адвокатську практику. Він говорив лише про неї, годинами шукав інформацію, розслідував, працював у вихідні, робив набагато більше, ніж вимагали договір та гонорар.

Він упевнено всміхнувся Міріам, а тоді різко розвернувся, майже як під дією пружини.

— Містере Корнблю, ви особисто опитали трьох дівчат у вівторок, третього листопада?

— Так.

— Вам розповіла про них перша потерпіла, Барбара Стенлі? — Кевін кивком підтвердив відповідь, ще не дочекавшись її.

— Так. Тож я запросив їх до себе в кабінет.

— Чи можете ви розповісти нам, як вони поводитися, коли прийшли?

— Прошу? — Корнблю насупився так, наче в нього спитали щось абсурдне.

— Яке запитання ви поставили дівчатам найперше? — Кевін зробив крок до присяжних. — Ви спитали, чи торкалася міс Вілсон їхніх сідничок? Ви питали, чи сунула вона руки їм під спідниці?

— Звичайно ж ні.

— А що ж ви спитали?

— Я спитав їх, чи справді в них такі самі проблеми, які були в Барбара Стенлі з міс Вілсон.

— Такі самі проблеми? — На слові «проблеми» він скривився.

— Так.

— Отже, Барбара Стенлі розповіла подружкам про те, що нібито з нею сталося, і ці трое дівчаток розказали про аналогічний власний досвід, але жодна з цих трьох до того нікому про це не розповідала. Ви стверджуєте це?

— Правильно. Так я зрозумів.

— Доволі харизматична десятирічна дівчинка, — пожартував Кевін таким тоном, наче просто озвучив особисту думку.

Деякі присяжні підняли брови. Лисий чолов'яга в правому передньому кутку задумливо схилив голову набік і зосереджено подивився на директора.

Повернувшись до слухачів, Кевін побачив, що поважний на вигляд чоловік позаду тепер усміхається ще ширше й підбадьорливо киває. У Кевіна промайнула думка, чи то, бува, не родич Лоїс Вілсон — можливо, старший брат.

— А тепер, містере Корнблю, чи можете ви сказати суду, які оцінки Барбара Стенлі одержувала на уроках Лоїс Вілсон?

— Вона з труднощами навчалася на С.

— На С. А чи були в неї проблеми з міс Вілсон до цього?

— Так, — промимрив директор.

— Що кажете?

— Так. Її двічі відправляли до мого кабінету за відмову виконувати завдання та вживання лайливих слів на уроках, але...

— Отже, ви можете з упевненістю сказати, що Барбара не любила міс Вілсон?

— Протестую, ваша честь. — Прокурор підвівся. — Адвокат підводить свідка до певного висновку.

— Прийнято.

— Перепрошую, ваша честь. — Кевін знову повернувся до Корнблю. — Повернімося до трьох дівчат, містере Корнблю. Чи просили ви кожную з них того дня у себе в кабінеті розповісти вам про пережите?

— Так, я подумав, що найкраще перейти до цього одразу.

— Ви маєте на увазі, що, поки одна розповідала свою історію, інші дві її слухали? — запитав він, скривившись, аби показати здивування.

— Так.

— Хіба це було доречно? Тобто знайомити дівчат із цими історіями... нібито пережитими...

— Це ж було розслідування.

— О, я розумію. Вам уже доводилося працювати з чимось подібним?

— Ні, ніколи. Саме тому це викликало такий шок.

— Чи повідомили ви дівчат, що, якщо вони щось вигадують, у них можуть бути серйозні неприємності?

— Звісно.

— Але ви були схильні їм вірити, правильно?

— Так.

— Чому?

— Бо всі вони говорили те саме, описували це однаково. — Корнблю був явно задоволений собою та своєю відповіддю, але Кевін наблизився до нього й перейшов до коротких запитань.

— А хіба вони не могли відрепетирувати це заздалегідь?

- Що?
- Хіба вони не могли зібратись і завчити свої історії?
- Я не розумію...
- Хіба таке неможливо?
- Ну...
- Невже ви ніколи не чули, щоб діти цього віку брехали?
- Звісно чув.
- А щоб кілька дітей брехали одночасно?
- Так, але...
- То хіба це неможливо?
- Гадаю, можливо.
- Ви гадаєте?
- Ну...
- Ви викликали міс Вілсон і розповіли їй про ці історії одразу після розмови з дівчатами?
- Так, звісно.
- І якою була її реакція?
- Вона не стала цього заперечувати.
- Тобто вона відмовилася давати відповіді на такі запитання без адвоката, так?
- Корнблю засовався на місці.
- Так? — перепитав Кевін.
- Вона так і сказала.
- Тож ви пішли далі й повідомили керівника відділу поліції, а тоді зателефонували окружному прокурору?
- Так. Ми діяли відповідно до політики шкільної опікунської ради в таких питаннях.
- Ви не проводили розслідування далі, не викликали інших учениць?
- Аж ніяк.

— І, перш ніж міс Вілсон було висунуто у зв'язку з цим офіційне обвинувачення, ви з керівником відділку поліції відсторонили її від роботи, правильно?

— Як я вже сказав...

— Будь ласка, просто відповідайте на запитання.

— Так.

— Так, — повторив Кевін, наче директор таким чином визнав свою провину. Він трохи помовчав з легкою усмішкою на обличчі, повернувшись від Корнблю до присяжних, а тоді — знову до Корнблю. — До цього ви неодноразово обговорювали з міс Вілсон стенди в її класі?

— Так.

— Чому?

— Вони були замалі та не відповідали стандартам.

— Отже, ви критично ставилися до неї як до вчительки?

— Декорування кабінету — невіддільний складник ефективності вчителя, — педантично відповів Корнблю.

— Ясно, і міс Вілсон не відзначалася... сказати б... належною уважністю до стендів.

— Ні.

— Ба більше, вона ставилася до них, як ви написали в її характеристиці, «зневажливо».

— На жаль, більшість нових учителів не здобувають у вишах доброї підготовки.

Корнблю самовдоволено всміхнувся. Кевін кивнув.

— Так, чому всі не можуть бути такі, як ми? — відповів він риторичним запитанням, і дехто зі слухачів захотів. Суддя постукав молотком.

— Також ви критикували одяг міс Вілсон, так? — продовжив Кевін уже пряміше.

— Так, я вважаю, що їй варто вдягатися більш строго.

— Однак завідувачка кафедри міс Вілсон постійно високо оцінювала її педагогічні здібності, — підвищив голос Кевін. — У своєму останньому звіті вона стверджувала... — Кевін поглянув на документ. — «Лоїс Вілсон інтуїтивно розуміє дітей. Судячи з усього, вона здатна встановлювати з ними контакт і мотивувати їх, незважаючи на будь-які перешкоди». — Він поклав документ. — Непоганий відгук, чи не так?

— Так, але, як я вже сказав...

— Запитань більше немає, ваша честь.

Кевін повернувся до свого столу з червоним від люті обличчям. Він умів миттєво розчервонітись. Усі дивилися на нього. Поглянувши на елегантного чоловіка серед слухачів, він помітив, що з його обличчя зникла усмішка, а на зміну їй прийшов вираз щирого захвату. Кевін відчув приплив натхнення. Міріам же здавалася сумною, готовою розплакатися. Коли він подивився на неї, вона швидко опустила очі. «Її за мене соромно, — подумав він. — Боже мій, їй досі за мене соромно. Це вже ненадовго». Остання думка сповнила його впевненістю.

— Містере Бом, ви маєте запитання до містера Корнблю?

— Ні, ваша честь. Ми б хотіли запросити на трибуну Барбару Стенлі, ваша честь, — промовив прокурор із ноткою відчаю в голосі.

Кевін підбадьорливо погладив Лоїс Вілсон по руці. Він довів сторону обвинувачення до суті справи.

Між рядами пройшло пухкеньке дівча зі світло-каштановими кучерями, підстриженими трохи нижче мочок вух. Десятирічна дівчинка була вбрана у світло-блакитну сукню з рюшами на білому комірці та білих рукавах. Через мішкуватий одяг вона здавалася ще повнішою.

Вона боязко сіла на своє місце й підняла руку для присяги. Кевін кивнув самому собі й багатозначно глянув на Мартіна Бом. Вона добре знала, чого їй очікувати. Бом теж попрацював задалегідь, але Кевінові здавалося, що він зробив більше і це має відіграти вирішальну роль.

— Барбаро, — заговорив Мартін Бом, наблизившись до неї.

— Секунду, містере Бом, — промовив суддя й нахилився до Барбари Стенлі. — Барбаро, ти розумієш, що ти тільки-но присяглася робити... говорити правду? — Барбара швидко позирнула на слухачів, а тоді повернулася до судді й кивнула. — А чи розумієш ти, яке велике значення може мати те, що ти тут скажеш? — Вона знову кивнула, тепер уже м'якше. Суддя відкинувся назад. — Продовжуйте, містере Бом.

— Дякую, ваша честь. — Бом підійшов до крісла для свідків — високий худорлявий чоловік на шляху до перспективної політичної кар'єри. Ця справа його непокоїла, і він сподівався, що Кевін і Лоїс Вілсон пристануть на його пропозицію, але цього не сталося, і тепер він залежав від свідчень десятирічних дітей. — Прошу тебе розповісти суду саме те, що ти розповіла містерові Корнблю того дня в його кабінеті. Не квапся.

Пухкенька дівчинка швидко глянула на Лоїс. Кевін сказав їй зосереджено дивитися на всіх дітей, особливо тих трьох, які підтверджували звинувачення Барбари Стенлі.

— Ну... іноді, коли в нас були мистецтва...

— Мистецтва? Що це таке, Барбаро?

— Це малювання, читання або музика. Тоді клас іде до вчительки малювання або музики, — продекламувала маленька дівчинка, майже заплющивши очі.

Кевін бачив, що вона старається зробити все правильно. Роззирнувшись довкола, він побачив, що деякі слухачі злегка всміхаються, мовчки вболіваючи за дитину. А от пан позаду здавався напруженим, майже сердитим.

— Розумію, — кивнув Бом. — Клас іде до іншого кабінету, так?

— Ага.

— Барбаро, будь ласка, кажи «так» або «ні». Гаразд?

— А... тобто так.

— Отже, іноді, коли у вас були мистецтва... — підказав Бом.

— Міс Вілсон просила когось із нас залишитися, — відповіла на підказку Барбара.

— Залишитися? У кабінеті з нею?

— А... так.

— І?

— Одного разу вона попросила мене.

— І що ти розповіла містерові Корнблю про цей раз?

Барбара трохи крутнулась у кріслі, ховаючись від погляду Лоїс. Тоді глибоко вдихнула й почала:

— Міс Вілсон попросила мене сісти біля неї і сказала мені, що вважає, що я расту красунею, але маю знати де-що про своє тіло, де-що таке, про що дорослі не люблять говорити. — Вона зупинилась і опустила погляд.

— Продовжуй.

— Вона сказала, що деякі місця особливі.

— Особливі?

— А... так.

— І що вона розповіла тобі про ці місця, Барбаро?

Барбара швидко глянула в бік Лоїс Вілсон, а тоді знову повернулася до Бома.

— Барбаро, що вона тобі розповіла? — повторив він.

— Що, коли їх хтось торкається, відбувається... відбувається дещо особливе.

— Розумію. А що вона зробила потім? — кивнув він, спонукаючи її продовжувати.

— Вона показала мені ці місця.

— Показала тобі? Як?

— Вона показала на них, а тоді попросила мене дозволити їй їх торкнутися, щоб я зрозуміла.

— Ти дозволила їй, Барбаро?

Барбара міцно стулила губи й кивнула.

— Так?

— Так.

— Де саме вона тебе торкалася, Барбаро?

— Отут і отам, — сказала Барбара, показуючи на свої груди та собі між ноги.

— Вона просто торкалася тебе там чи робила щось іще?

Барбара закусила нижню губу.

— Це важко, Барбаро, ми знаємо. Але ми маємо тебе запитати, щоб можна було вчинити так, як треба. Ти ж розумієш? — Вона кивнула. — Гарзд, розкажи суду. Що ще робила міс Вілсон?

— Вона засунула руку осюди, — сказала вона й поклала праву руку між ногами, — і потерла.

— Засунула руку отуди? Тобто під одяг?

— Так.

— Що сталося далі, Барбаро?

— Вона спитала, чи відчуваю я тепер щось особливе. Я сказала їй, що це просто лоскотно, а вона розізлилася й витягла руку. Вона сказала, що я ще не готова це зрозуміти, але вона спробує ще якось іншим разом.

— І спробувала?

— Не зі мною, — швидко сказала Барбара.

— З твоїми подружками, іншими дівчатами з класу?

— Ага. Так.

— А коли ти розповіла їм, що робила з тобою міс Вілсон, вони розповіли тобі, що вона робила з ними, правильно?

— Так.

Місцями для слухачів прокотилося стишене бурмотіння.

Суддя докірливо поглянув на них, і всі негайно за-тихли.

— Тоді ви всі розповіли все містерові Корнблю?

— Так.

— Гаразд, Барбаро. Тепер тебе ще розпитає містер Тейлор. Просто будь із ним такою ж чесною, як була зі мною, — сказав Мартін Бом, а тоді повернувся до Кевіна й хитнув головою. Він теж був здатен на театральні ефекти.

«Доволі спритно, — подумав Кевін. — Треба це запам'ятати: просто будь із ним такою ж чесною, як була зі мною».

— Барбаро, — сказав Кевін, а тоді підвівся. — Твоє повне ім'я — Барбара Елізабет Стенлі, так?

Тон у нього був легкий і привітний.

— Так.

— У твоєму класі є ще одна дівчинка на ім'я Барбара, так, Барбаро?

Вона кивнула, і Кевін, усміхаючись, підійшов ближче.

— Але її звати Барбара Луїза Мартін, і для того щоб вас розрізнити, міс Вілсон називала її Барбарою Луїзою, а тебе — просто Барбарою, так?

— Так.

— Тобі подобається Барбара Луїза? — Вона знизала плечима.

— Чи вважаєш ти, що Барбара Луїза подобається міс Вілсон більше, ніж ти?

Барбара Стенлі поглянула на Лоїс, примруживши очі, і сказала:

— Так.

— Тому що Барбара Луїза краще навчається?

— Не знаю.

— І тому що Барбара Луїза ніколи не потрапляла в халепу, вживаючи на уроках лайливі слова, як ти?

— Не знаю.

— Ти пробувала налаштувати інших дівчат у класі проти Барбари Луїзи?

— Ні.

— Отже, Барбаро, як сказав тобі суддя: свідчачи в суді, ти маєш говорити правду. Чи говориш ти правду?

— Так.

— Ти передавала подружкам записки, у яких насміхалася з Барбари Луїзи?

У Барбари трохи затремтіли губи.

— Хіба міс Вілсон не застукала тебе, коли ти передавала іншим дівчатам у класі погані записки про неї? — запитав він і кивнув. Барбара поглянула на Лоїс Вілсон, а тоді — на глядачів, туди, де були її батьки. — Міс Вілсон добре фіксує все, що відбувається в її кабінеті, — сказав Кевін, повернувшись до Корнблю. — Вона зберегла ці записки. — Кевін розгорнув папірець. — «Будемо називати її Барбара Підлиза», — написала ти комусь, і кілька інших учнів почали її так називати, так? — Барбара не відповіла. — Ба більше, інші дівчата, які стверджують, що міс Вілсон дещо з ними робила, послухалися тебе і стали називати Барбару Луїзу «Барбара Підлиза», так?

— Так. — Барбара мало не плакала.